

Előfizetési árak:
Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt — kr.
Évnyegyedre . . . 1 frt 50 kr.
Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz a legészterűbben postai utalvánnyal küldendők.

Ismeretlen kézből jött cikkek: nem közlünk, csak bérmentes leveleket fogadunk el.

SZOLNOK-DOBOKA.

TARSADALMI, KÖZGAZDASZATI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal: Deés Kis-király-utca (Baló-ház)

„Szolnok-Dobokamegye” hivatalos közlönye.
s a megyei gazdasági egyesület

A lapot érdeklő mindennemű felszólamlások (reklamációk) vagy hirdetések a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyszög centiméter tért elfoglaló egyzari hirdetés díja 50 kr., ezen fölül 60 négyszög centiméterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyszög centiméternyi tér többlet után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 50%, 11 és többszöri beiktatásnál 100%-nyi díjengedés. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számíttatik.

Kéziratok vissza nem adtak. Nyilttéri cikkek garmond sora után 30 kr. fizetendő.

Megjelenik minden vasárnapon.

A deési kiállításról egy magyarországi lap.

Deés, 1879. jun. 27.

Megyénk gazdasági egylete által a múlt évben rendezett kiállítás az első kezdet nehézségei mellett reménységen felül sikerült.

Ezen nem várt siker által akár a kiállított tárgyak mennyisége, akár a látogatók számát tekintve, nemcsak felbátorítva, hanem ezek által mintegy felhiva is érezte magát, hogy ezen tapasztalt több oldalú érdeklődésnél fogva, megragadja a még éber közszellemet: s e folyó év októberére egy újabb, de már nagyobb szabású termény és iparkiállítást rendezzen. Erre a szükséges előkészületek, felszólítások már rég az ideje, hogy kellő mérvben a Lajtán innen és tuli tartományokban köztudomásra lettek hozva. Sőt már ezeknek következtében a siker iránt nemcsak biztató előzményeket látunk, hanem az élénk érdeklődésnél fogva már is számos bejelentések történtek.

De valamint múlt évi kiállításunk eredménye költé fel kiállításunk eszméjét: úgy a már a bezárás küszöbén álló székesfehérvári kiállítás ébreszté bércezes hazánk egyik élénk lapja a „Magyar Polgár”-ban az erdélyi ipar és termények ismertetése céljából egy kiállítás rendezésének eszméjét.

Ezen csak futólagosan fölvetett eszmére a királyhágón tuli egyik napi lap az „Egyetértés” figyelembe veendő fontos észrevételeit a következőkben kívánjuk ismertetni:

„Erdély s ennek kiválóan két iparképes része a székelyföld és szász-vidék igen sok figyelemreméltó, speciális iparral bir, melyek eddig a magyar jelentékenyebb piacokon nem ismervék. Ezeket a magyar fogyasztó közönségnek megismerni, tanulmányozni és ezek alapján pártolni kötelessége.

Kérdés csak az lehet, hogyan ismerje meg e speciálisakat, hol és mikor.

Erre nézve akarjuk igénytelen nézetünket elmondani.

Kiállítást rendezni újból és pedig országosat, egyhamar nem lehet, de nem is szabad. A kiállításoknak csak úgy lehet értéke, ha bizonyos, 3—5 évi időközökben rendeztetnek. Ily időközökben bátran lehet a kiállítóktól anyagi áldozatokat, a közönségtől pártolást követelni, mert bizonyos időközökben az ipar és gazdaság haladását tüntetik fel a kiállítások, s ez által nemzetgazdasági és művelődéstörténelmi becses és értékkel birnak.

Ha azonban a kiállításokat nyakra-főre rendezzük; kimerítjük a termelők áldozatkésztségét, a közönség erejét és a kiállítási eszme maga is nagyon sokat veszít jelentőségéből. A kitüntetések illuzóriusokká lesznek, a közönség kifárad.

Ezért nem szabad tulvinni a dolgot a kiállítások terén. És nem tudunk eléggé sajnálkozni a fölött, hogy mindig akkor kezdődik a kiállítási eszme-pártolás, midőn egy-egy nagyobb kiállítás sikere buzdulást ad a vidéki nagyobb városok ügybuzgó embereinek. Ha minden országos kiállítást már kezdeményezésekor oly melegen tudnánk méltatni, mint akkor, midőn óriási erőfeszítéssel már létrejött és sikerével sokakra

hasznosan, sokakra kápráztatólag hat, akkor bizonyára más irányzatban indulna nálunk a közgazdasági fejlődés.

De — sajnos — az eddigi kiállítások iránt országosan csak akkor mutatkozik az érdeklődés, midőn annak a sikere már majdnem biztosítva van. A nagy közönség tehát sohasem előmozdítója, hanem csak bámulója és hódolója az elért eredményeknek.

Ily viszonyok között nem tartjuk tanácsosnak, hogy Erdélyben a jövő év folyamán újból és pedig országra szóló kiállítás rendeztessék. Mert ha a rendezendő kiállításban Erdélyt csakugyan meg akarjuk ismerni, a kiállításnak, ha nem is országosnak, de legalább országra szólónak kell lennie.

Azonban a f. évi október havában Deésen rendezendő ipar- és gazdasági kiállítást a legjobb alkalomnak tartjuk arra, hogy az erdélyi terményeket megismerjük.

És pedig két szempontból.

Először, a mennyiben egyes vidékek Fehérváron gyöngébben lettek volna képviselve, itt teljesen megismertethetik magukat, s így a kiállítás részben a fehérvári kiállítás folytatásul volna tekinthető. Ez a megindítandó iparvédelmi mozgalom szempontjából is célirányos lehetne a specialis erdélyi iparra.

Másodszor egy életrevaló tervet igen rövid idő alatt egy már régebben tervezett kiállítással kapcsolatban lehetne megvalósítani.

Az idő nem rövid arra, hogy a deési kiállítás Erdély termelőképességének megismerésére szolgáljon. Mert ha még e hó végén elfogadtatik e javaslatunk, az összes hatóságok és szaktestületek azonnal felszó-

A „SZOLNOK-DOBOKA” TÁRCÁJA.

Kirándulás a deésaknai sóbányába.

(1879. év június 20-án.)

A tanév végéhez közeledett, s a helybeli polg. iskola tanárai elhatározták, hogy ezen intézet növendékei számára a szomszédos deésaknai sóbányába egy kirándulást rendeznek.

A kitűzött nap felviradt. A keleti ormok felől meleg nyári sugarak ragyogának s az ut két oldalán bolintgatták lombjaikat a bokrok és fák, míg ágaikon vig szavu madárák daloltak s az egyhangú menetet a tanulók dalaikkal tévők változtatossá.

Egy órányi séta után Deésakna községet elérve, a kirándulás rendezője Barbierik Titusz tanár a bányanagy előtt jövetelünk célját előadva, kevés várakozás után elvezetett a sóbányához, melynek nyílása egy domb oldalán van, mit egy nagyobb épület fed, a mivel a bányatisztek hivatalos szobái és a sóraktárak vannak összekapcsolva.

Sót a bányából e hónapban már alig emelnek ki — a raktárak tartalma úgy is kielégíti a vevők szükségleteit — azonban a víz, mely az aknák fenekén lassan összefoly szünetnélkül a

föld felszínére lesz huzva s belépésünkör is ott függött a bánya szája fölött a két nagy börtömlő, melyen az előbb említett vizet hordják a felszínre.

E börtömlők erős vas-sodronyon bocsáttatnak le, s a nyílás felett két óriási vaskereken át csavarodnak a sodronyok, a mely kerek egy tengelyével függélyes nagy fából készült kerékel vannak érintkezésbe, mit körben lovak forgatnak s így jő a földgyomrából az aknában összefolyt sósvíz a felszínre, mit azonban nem használnak — bár süriteni lehetne — csupán mint használatlan rész, elvezettetik.

Mind e magyarázatok közben a figyelmes bányanagy ur a szükséges intézkedéseket is megtette, hogy a bányába leszállhassunk, s midőn az előkészületek megvoltak téve s a fatartóba szorított gyertyák meggyújtattak, mi is magunkra vettük az óvó vászonkabátot s a széles kalapot, egymásra pillantva akaratlanul is eszünkbe jutott a szerzetesek „memento mori”-ja, s így a közénk osztott vezetőket követve a hosszú lépcsősoron lejjebb-lejjebb haladtunk a földbe. A lefelé menés fáradságosabb mint a feljövés, s a 24 lépcsősort megjárva lábunk izmai meglehetősen kimerültek. A tiszta sóréteg a kilencedik lépcső sornál kezdődik, s mélyebben mindig tisztább és tisztább lesz s valóban szép mikor semmit sem látunk mást, mint óriás termeket sóalap, fedél, fal, és sóoszlopokkal. A bánya főirányából nyíló több mellék ágat is megtekintettünk, a melyek néme-

lyike be van falazva, hogy a nagyobb víztartalom beszívargását megakadályozza.

Utunkat csupán a kezeinkben tartott gyertya halvány és remegő fénye világította meg, alig beszélünk, s a mélységből még nem hangzott fel a csákány koppanás, sem a dolgozó sóvágók mécsének fénye nem villant fel; csak egy a bánya torkát a lejárattal összekötő nyílás végén tüntek szemeink elé a mélységben mozgó kis alakok az itt-ott feltűnedező világosság mellett.

Végre a bánya fenekére értünk s harminczhat ölnyire voltunk a földszíne alatt, mindenütt só, mindenütt dolgozó néma emberek, csákányok koppanása, világító-mécsék és az ide-oda járó sóport szállítók. Néztük a dolgozókat, kik ide reggel 5 órakor jönnek és dolgoznak szorgalmasan, szakadatlanul déli 12 óráig.

A kíváncsi szemlézőket alig veszik észre, s ha hozzájuk közeledünk pillanatra megszakadt a munka, egyik-másik lefordítva csákányát végig néz az idegeneken szótlanul, aztán egyet gondolt s újra kezdi ott, a hol végezte.

A munkások aknájából egy kápolnaszerű mellék terembe léptünk, melynek hátterén egy sókereszt áll, s rajta a megváltást jelző négy betű (I. N. R. I.) közepén egymásra fektetett két csákány s ettől kétfelől 1870. évszám. Ezt fényes sodrony-világítás mellett néztük meg, s alig volt köztünk egy is kire ne tett volna hatást.

Ezekután a bányatorkához értünk, melyen a víz

lithatók a kiállítás támogatására. A mintegy három hónapi időköz az iparosokra sem lehet rövid, mert nem a kiállításra készítenő remekeket, hanem egyszerű, köznapi használati cikkeket kell bemutatniok. A gazdák pedig éppen elég idővel rendelkeznek arra, hogy terményeiket e kiállításon is bemutathassák.

S ha a kezdeményezés ily irányban megtörténik, s a kiállítás ez által úgy szólna általánosabb érdeket és fontosabb jellegűt, meg lehet hívni a magyar közönséget, hatóságokat, szaktestületeket és a sajtót annak tanulmányozására.

Bizton remélhetjük, hogy így a deési kiállítás sikere meg lesz alapítva s a cél, hogy Erdély iparát és gazdaságát megismerjük, elérve, vagy legalább is megközelítve.

Ily alakban bátran ajánlhatjuk ez ügyet a rendezők és tervezők figyelmébe és támogatásába.

Mert ez által a kiállítás egész más irányba lesz terelve. És az Erdély megismerésére tervezett kiállítás azzal kapcsolatba hozva, előmozdítja mind a két célt.

Végül pedig a deési kiállítás ez által eléri azt is, hogy a Királyhágón inneni iparosok is tekintélyesebb számban fognak benne részt venni.

Hoztuk ezen cikket, mint a mely tudunkkal először foglalkozik tüzetesebben a deési kiállítással. A Kolozsvártt megjelenő „M. P. és „Kelet“, bár az innen kapott cikkeket és értesítéseket hazafias készséggel hozta nyilvánosságra, de annak érdekében önállólag mind ez ideig nem emelék föl hathatós szavukat.

Azonban még több mint három hó van annak megnyitásáig, s így elég idő, hogy a „székely föld“ és a „szász vidék“ is azon kellőleg képviselve legyenek. S főleg ezek speczialis iparukkal, gyártmányaikkal, most midőn a hazai ipar ügyében minden oldalról oly nagy jelentőségű mozgalmakkal találkozunk.

Tüzoltóinkról.

A helybeli önkéntes tűzoltó egyesület közgyűlése elhatározta, hogy a deési kiállítás alkalmával diszgyakorlattal kapcsolatban zászló felavatási ünnepélyt tart.

E zászlószentelési ünnepély nem csak a tűzoltó egyesület, de első sorban Deés városa díszét

felhúzója történik, a növendékek egy daltszentelték a hazának, énekelve a „Hymnust“-t, mely összefolyva lágy accordokba, meghatóan verődött vissza a sima sófalakról, mindannyian gondolatokba mélyedve álltak körül az éneklők csoportját, s a munkások pihenve törölték le homlokukról a szálló sóporral vegyült izzadságot. Megszűnt a kopogás, a járókelők utolsó lépésüknél állva maradtak, míg a dal, mint egy sohajzás elhalt a föld sötét mélyén. Azután újra minden a régi lett, mi felfelé indultunk a szegény munkáscsapat pedig folytatta azt, a mivel megkeresi mindennapi kenyerét.

Kiértünk a bányából s üdvözöltük a nap fényes világát nem feledve a mit láttunk.

Az általunk megtekintett s jelenleg művelés alatt álló sóbánya 1778-ban nyílt meg és mai napig folytonosan műveltetik, s a vidékek miket ellát: Szolnok-Doboka- és Szilágymegye, Kővár- és Beszterezsevidéke, évenként mintegy 50 ezer métermázsa sót igényel, a melynél azonban sokszorosan többet termel, de azért nem dolgoztatnak többet, mert a bánya nem szállít terményéből távolabbi vidékekre, csak az érte jövők és vevők számára tart fenn raktáraiban.

A bányamunka csak a téli hónapokban foly, a nyári idő alatt szünetel, novembertől májusig van a munka idő, mialatt a szükséges sómennyiség a raktárakban összehordatik.

Minden dolgozó egy métermázsa után 6

s közönségének erkölcsi önértékét fogja emelni, s ezért erkölcsi kötelessége a kezdet nehézségeivel küzdő közhasznú egyesület minden egyes városi polgárnak s főleg a rendelkezési jogot gyakorló városi tanácsnak támogatni.

A tűzoltó egyesület parancsnoksága nem késelt a városi képviselő testületet az ünnepélylyel és diszgyakorlattal járó költségek fedezéséhez hozzájárulásra kérni, a városi tanácsot pedig eddig több tekintetben adott, de a mai napig sem teljesített ígéreteinek beváltása végett megkeresni.

A parancsnokság ezen kérései s megkeresései maig mit sem eredményeztek, azonban hajlandók vagyunk hinni azt, hogy a városi tanács és annak minden egyes tagja, s a város képviselő testületénél oda fog hatni, miszerint a közhasznú egyesület feltett magasztos célja elérésében úgy anyagi mint erkölcsi támogatás által segítve leendő.

Nem akarjuk hinni, de az eddigi tények begyőznek arról, hogy a tűzoltó egyesület eddigi tengése némely hatósági s rendelkezési jogot tévesen gyakorló egyének eljárásának tulajdonítható, hanem feltesszük, hogy az ily egyének belátják végre azt, miszerint e humánus intézet üdvös céljáért minden tekintetben s minden egyestől a leghathatósabb pártolást érdemi meg. Ezért azon biztos reménynek adunk kifejezést, miszerint az egyesület által közelebből tartandó kerti mulatsága tömeges látogatásnak fog örvendhetni annyival inkább, mert a befolyó tiszta jövedelem a fent érintett ünnepély tetemes költségei fedezésére fog fordíthatni.

J.

LEVELEZÉS.

Magyar-Lápos, 1879. június 22.

A magyar-láposi állami népiskolában folyó hó 16. és 17-ik napjain folytak le a zárvizsgák, számos hallgatóság jelenlétében.

Ez iskolai évben beírt 177 fi és leány tanuló közül vizsgázott mintegy 130. a többi kimaradt, eltávozott, vagy meghalt; a nagyobb rész azonban szegénység, de leginkább részvétlenség miatt nem jelent meg.

Jutalmak is lettek osztva pénz és könyvekben, melyek az alább írt adakozásokból gyűltek be: Voith Jakab 2 drb., Csisek Károly 2 drb., Bárdy Károlyné és kedves leánya Róza 2 drb., Csizsér Mihályné 2 drb., dr. Simay Tivadar 1 drb., Moldován József 1 drb., Besenczky Antalné 1 drb., Baló Istvánné 1 drb., Szász Dániel 1 drb., Szilágyi József 1 drb. forintos tallért; továbbá: Breuer Pál 3 drb. 25 krost, 1 drb. ezüst huszast

krajczárnai díjat kap, s egy szorgalmas dolgozó egy nap alatt 16—17 mázsát vág, s így jövedelmük — bár fáradságos a munka — mégis elég; s 40 évi szolgálat után csekély nyugdénzt is nyernek. A jelenleg is művelt bányában az összehalmozódott vízmennyiség szükségessé tette egy új bánya nyitását, mely a mostanítottól kevéssel feljebb nyitattott meg és a hegy oldalában történt ásatás eredménye már a 34 és 1/2 méter mélységnél tiszta söréteggel jutalmazta a kutatást, ezen új bányát azonban még nem vették művelés alá.

Mind a régi, mind az új bányában talált só tiszta s a földtartalom benne elenyészőleg csekély s bár földünk eléggé termi ezen ásványt, mégis ha talán a szállítás könnyűséggel menne e vidéken, sokkal szebb jövőnek nézhetne elébe e bánya is, a melyre nem kevésbé fog befolyni a tervbe vett szamosvölgyi vasut kiépítése.

Ezen vázlatos ismertetését a deésaknai sóbányának most befejeztem, s visszagondolok még egyszer a látottakra azon meggyőződéssel, hogy növendékeink a mellett, hogy kellemesen tölték e napot, ismereteiket is bővítették.

Ily gondolatok közt távoztunk a deésaknai sóteleptől, ismételten fejezvé ki köszönetünket a szíves bányanagy urnak és figyelmes vezetőnek.

Halassy Béla.

Korpodeán Simonné 2 drb., Besenczky János 2 drb. ezüsthuzast, Kovács Antal 50 krt, Topán András 20 krt adtak.

Gondnoksági elnök Simó Lajos 5 frt, Gyárfás Ferencz 1 frt 27 krral járultak a jutalom könyvek beszerzésére. Ezeken felül az iskola pénztára is 8 frtot adott jutalom könyvek vásárlására, melyekhez Szabó Lajosné 4 drb., Simay Kata 1 drb. könyvvel járult.

A vizsgán mindkét napon a jelen volt számos hallgatóság teljes meglegedésére feleltek a gyermekek, s az utolsó nap délutánján 7 órakor történt meg a jutalom osztás, s az iskolai évnek ünnepélyes bezárása.

Fogadják mindnyájan a t. adakozók és jelen volt hallgatók szíves adományukért s a népnevelés ügyében tett részvételükért a tanítói kar legforróbb köszönetét.

X. X.

S z i n h á z.

Szombaton június 21-én lépett fel O. Vári Hermin a „Trapezunti hercegnő“-ben. Akrobaták, ballerinák (kötelen), alvajárók etc. (Terpsichore bocsásson meg a pluralis casusért!) szóval komédiás családdal van dolgunk, a mely csak úgy produkálja magát a világot jelentő deszkákon, mint az élet deszkáin. A mi színpadi érdeklet kölcsönöz a darabnak, az nem más, mint a bohó zene mellett elmesélt élettörténet. Különböző groteszk alakok helyzetén volt elég nevetni való. A szereplők közül az általános érdeklődés O. Vári Hermin (Raphael) felé fordult, mint a ki először lépett fel. Megjelenése kedves, megnyerő; hangján az iskolázás kellő hajlékonysága érzik, melyet elég routinnal használ az érzelmek kifejezésénél. A közönség megérdemelt tetszés nyilatkozatokkal halmozá el.

A „Trapezunti hercegnő“-nek garde de dame-já volt vasárnap a „Kékszakállu herceg“. Operette ez is, mely az előbbivel már régen megjárta a világ színpadokat, s jól-rosszul szerzett is olcsó dícsőséget. A hiányos előadásról csupán csak azt említhetjük meg, hogy O. Vári H. Boulotte szerepében is oly szerencsével mozgott, mint Raphael-ben; játékában és énekében kellő energiát fejtett ki a közönség elismerő tapsai között. Tóthfalussy a czimzerepben az est hőse volt; az élvágyó kékszakállu herceg parthieja hangjának úgy intensitását, mint extensitását igénybe vevé, melyet ő kellő sikerrel tudott érvényre emelni. Zombory G. (Saphir) szintén az est kiváló alakjai közé tartozott.

Kedden „Figaró házassága“ 5 felv. vigjátékot vették fel a műsorba. A történet színhelye Spanyolország. Tárnya Almavina gróf Andalusia főbirájának „petits miseres“-jei, melyeket Figaró komornoka akaszt nyakába. Figaró a Falstaffok kategóriájába volna sorolható, ha az író szerencsésbben oldja meg jellemét. Falstaffnak hazugsága „hegy nagysága“, de éppen ebben fekszik humoros hatása, míg Figaró hazugsága egy körmön font gazemberről tesz eklatáns bizonyosságot. Egyáltalában a komikum nem Figaró egyéniségében van, hanem rajta kívül létezik egy komikai háttér, melyből Beaumarchais maga, az író adja ajkára a legraffinirtabb hazugságokat. Ezt tudva igen sok elvész a mű becséből. Hát aztán, ha még a színész is szabadságot vesz magának és humorizálni akaró modorban pattogatja prózai inpromtu-jét, meg nem fontolva azt, hogy az író ellen követ el attentatumot, midőn a színi kritika ellen extemporizál. Ő kovás puskát fogott ellenünk igaztalanul, mi kirántjuk kezéből ezt a fegyvert és igazságosan használjuk akkor, midőn kijelentjük, hogy a kritika elleni puffogatáshoz nem lévén elég gyűlékony élez-kovája, a puska bizony csütörtököt mondott.

A színházi chronikához kiegészítésként még annyit teszünk, hogy a szombati előadást megelőző szamosújvári kirándulás, valamint a szerdán és csütörtökön rendezett előadások nagyon kedvezőtlen eredménnyel ütöttek ki.

VEGYESEK.

— Főispán ur megbízásából megyénk alispánja f. évi július 2-ára állandó választmányi ülést és ugyanazon hó 5-ére rendkívüli megye-

bizottsági közgyűlést hívott össze. A tárgysorozat lapunk hivatalos rovatában olvasható.

— **Megyénk** közigazgatási bizottsága július hó 8-án tartja rendes havi ülését s folytatlagosan 9-én tárgyalja a féléves közigazgatási jelentéseket.

— **Kuthy K. Béla** derék szinigazgatónk a deési önkéntes tűzoltó egyesület zászlója megszerzése javára egy előadás tiszta jövedelmét ajánlotta fel a nevezett egyletnek, mely előadás f. hó 3-án (csütörtökön) fog megtartatni. Előre is hiszszük, hogy a jótékony cél iránti tekintetből is teljesen megteelik a mi szintermünk.

— **Felhőszakadás.** Folyó hó 18-án d. u. 3—5 közt Pánczéleseh, Szótelke, Vajdaháza, Füzes, Kalocsa, Paptelke, Cs.-Gorbó, Csernek, Komlós-Ujfalú, Tóth-Szállás, Füzes-Szentpéter falvakban nagymérvű felleghszakadás volt, a patakok fékvesztett árként csaptak ki szűkmedreiken és temérdek pusztítást okoztak. Legtöbbet szenvedett Füzes-Szentpéter, hol házakat rombolt össze, marhákat sodort el, sőt 7 ember is esett áldozatul, kik közül hatnak hullája megtaláltatott. A kárt 13,996 frtra teszik. Kiseb mérvű vízár által károsultak: Semesnye, A.-Hagymás, Csáka, Cs.-Hagymás, és Csicsó-Poján. Felhívjuk megyénk közönségének áldozatkészségét a vízár által sujtott szerencsétlenek érdekében. Adakozásokat szerkesztőségünk is elfogad és illető helyére juttat.

— **A gazdasági** egyet ügynöksége közvetítése által az Aziendánál történt biztosítások, jelesen Felőrben Betegh Imre, Retegen Köblő István, Gáncson Czecz Károly jégkáraik az illető felek teljes megelégedésükre vétettek föl. Épen most van becslés alatt Szűkeréken Bokros Lajos jégkára.

— **Nagyváradon** fölszentelték a gör. kath. székesegyházban Szabó János szamosujvári új gör. kath. püspököt. A fölszentelésnél Pável Milály és nagyszámu közönség volt jelen.

— **Megjelent** a „Képes világtörténet“ 8. 9. és 10-ik füzeté Dr. Ribári Ferencztől. Borsodi Szilágyi Dezső előfizetést hirdet három korszerű szakmunkára: I. „Budapest hanyatlása.“ II. „Nyolcz kétjegyű mássalhangzó egyszerűsítésének rendszere a magyar helyesírásban.“ III. „Tanulások Szeged sorsából.“ Az előfizetések Budapestre szerzőhöz küldendők. Továbbá megjelent Somogyi Edétől a „Magyar Lexikon“ 30. 31. füzeté, ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **A székesfejérvári** kiállításon a megyénket képviselt s mult számunkban közlött bizottsági tagok közül kimaradt: Simon Kálmán és Horváth Bertalan, mit ezennel sietünk nyilvánosságra hozni.

— **A vallás- és közoktatásügyi** m. kir. miniszter, Kigyósi Ignác deési polgári iskolai ideigl. tanítót állomásán végleg megerősítette.

— **A kormányelnök** Szegeden megnézte a munkálatokat s jelen volt egy háznál tartott kárbecslés tárgyalásán. — **A székesfejérvári** kiállításon 2916 kiállító közül 2189 kapott kitüntetést; 113-an díszokmányt, 256-an aranyérmét, 114-en ezüstöt, 1806-an pedig bronzot. — **A régibb** képviselőházak egyik érdekes alakja: Bobori Károly, a szélsőbal határozott híve, e hó 15-én meghalt Nagy-Kátán, a hol plébános volt. — **Mihályi** Viktor lugosi gör. kath. püspök egy körlevelében elrendelte, hogy a nem magyar ajku görög tanítók szorgalmasan látogassák a kormány által létesített magyar nyelvtani tanfolyamot. — **A Napoleon-családot** és a bonapártizmust nagy csapás érte, mely a köztársaságot egyik nagy bajtól szabadította meg. Napoleon Lajos herceg, a trónkövetelő meghalt a zuluk földjén. Rövid életét dicsőség és haszon nélkül végezte be. Kit egy kémszemlére két táborkari tiszt és egy kis csapat kísért. Egyszerre zulu csapatok tüntek elő és a herceget rohanták meg, ki lováról szállott és az átellenes magaslatot vizsgálta távcsövével és csak midőn kísérői kiáltásokkal figyelmeztették, vette észre a fenyegető veszélyt. De már későn volt, mivel a zuluk körül fogták őt, az ezredes a gárda dragonyosokkal odaügetett és a félig levetkőztetett hullát találta csak, melyen több lándsa seb volt látható. Ezen fegyverek egyike még a testbe volt szurva. — **A székesfejérvári** kiállítást, a jövő hó első

jén zárják be. — **Báró Kemény** Gábor kereskedelmi miniszter a jövő hónap elsőjén körutrá indul Erdélybe, s meglátogat néhány vámhivatalt, ipariskolát és hasonló intézeteket.

— **József** főherceg gróf Zichy Jenőt meghívta magához „egy heti pihenőre.“ — **Elemi** csapások sujtó esztendeje ez az év. Nem elég volt a sok vízáradás, újabbán jégesők pusztítottak mindenfelé. — **Versaillesban** összeült a kongresszus a képviselőház és a szenatus tagjaiból, hogy az országgyűlésnek Párisba viszsztatérése ügye fölött szavazzon. — **A londoni** irodalmi kongresszus nemcsak Jókait, hanem Arany Jánost is megválasztá a tiszteleti bizottságba. — **A vár-lerombolási** munkálatokat szorgalmasan folytatják Ruscsukban és Szilisztriában. — **A budapesti izraelita földmívelő- és kézműipari** egyet vasárnap tartá közgyűlését, a legszorgalmasabb és rendesebb legények közül kilenczet pénzadományban részesített a közgyűlés.

Közzgazdászati.

A székesfejérvári országos gazdakongresszus.

Tizenegy éve mult, hogy Magyarország gazdaközönsége oly életjelt magáról s közakarátának oly határozott kifejezést nem adott, mint a Székesfejérvárt június 2—5-éig tartott országos gazdakongresszuson.

Magyarország kiválóan földművelő, egyáltalában nyers anyagot termelő állam. Ez által szolgál az iparnak és kereskedelemnek, úgy a bel, mint a külföldön s ez által fejlesztheti azokat a belföldön. Ettől van feltételezve egyuttal állami létezetésünk is. Magyarország gazdaközönsége érzi s tudja, hogy ha mezőgazdasági üzlete pang mi sors vár úgy az egyesekre, mint az államra, érzi s tudja, hogy ha a külfölddel való kereskedelme más államoknak olcsóbb termelése s versenye miatt megbénítva lesz, azt saját és az állam érdekeinek megóvása miatt tétlenül néznie nem szabad, hanem azon segiteni s újab intézkedések által javítani kell.

Ezek és hasonló elvek vezérelték azon fennkölt szellemű férfit gróf Zichy Jenőt is, a ki az észlelt bajok oryoslása tekintetéből hazánk gazdaközönségét tanácskozássra és határozat hozatalra Székesfejérvárra egybegyűjteni a mozgalmat megindította.

Törekvése nem volt haszontalan és fáradozása meghozta az édes gyümölcsöt. A II. országos gazdakongresszus nagy számban összegyűlt tagjai június 2-án kedélyes ismerkedési esztélyen üdvözölték egymást. Másnap 10 órakor Kenessey Kálmán miniszteri oszt. tanácsos, mint az értekezlet elnöke, lelkes beszéddel — mely az 1868-ban Budapestén tartott első országos gazdakongresszus tanácskozmányait és határozatait is fölölte — az értekezletet megnyitotta, áldást és sikert kívánván annak működésére.

Következtek a tárgyalások.

Első kérdés a program szerint:

„Az amerikai és oroszországi concurrentia folytán beállott gabona-árcsökkenés, a tulnyomólag gabonatermelést üző magyar gazda létezetését nyomasztóvá tévén, mi a teendők, hogy megállhassunk s úgy az állam, mint a családfenntartás által reánk rótt köteleességnek eleget tehessünk?“

Ezen ügyre nézve az értekezlet kimondá, hogy minden magyar gazdának úgy saját, mint az ország érdekében köteleességében áll oda törekedni, hogy gazdaságában a gabonatermelés és állattenyésztés közt büntetlenül huzamos ideig nem mellőzhető helyes arányt, fokozatosan bár, de lehető gyorsan beállítsa; a gabonatermelés rovására tetemesen megcsökkent állattenyésztést erélyesen felkarolja.

Továbbá, hogy biztos piacot találjunk, helyesebb vasuti tariffa s vám-politika szerveztessék, a marhatenyésztési dotatio emeltessék és Budapestén rendszeres marhavásár szerveztessék.

Második kérdés: „Mi módon kellene Magyarországon a földmívelés előmozdítására hivatott s alkalmas közegeket szervezni, miként lehetne a földmívelés érdekeinek megfelelőleg nyo-

matékos és szakadatlan működő képviseleti rendszert minden irányban létesiteni?“

Ezen javaslatnak hosszas megvitatása után a congressus kimondta:

egy külön földmívelési miniszterium szervezését, külön költség nélkül, mely a mezőgazdasági érdekek különös gyámolítása és fejlesztésére van hivatva;

egy országos gazdasági tanács létesítését, melynek elnökét és tagjainak felét az ezután évenként összegyűvő congressus választja, a másik felét a kormány nevezi ki s melynek hivatása egyebek mellett a földmívelési minisztert működésében tanácsával támogatni;

a megyei gazd. egyesületek újból szervezését kötelezőleg oly alapon, hogy azoknak működése felytonos és a gazdasági ügy előbbvitelére üdvös legyen;

végül pedig, hogy minden földadó forint után egy fél krajczár adó kiróvandó, melynek beszédését a kormány lesz hivatva eszközölni, de mely kizárólag a gazd. egyletek fenntartására és a gazdasági ügy előbbvitelére fordítható.

A harmadik kérdés, — hogy „az 1868. évben Budapestén tartott országos borászati enquete óta a szőlőmívelés és bortermelésben haladás vagy hanyatlás tapasztalható-e? esetleg a hanyatlás oka miben áll s miként lehetne annak útjába gátat vetni?“

Hogy hazánkban a borászat újabb lendület vehessen, önként következik, hogy a fentebb vázolt bajok és hiányok oryoslását célozzák.

A program negyedik pontja: „A nemzetközi gabonakereskedés fejlődése történelmi és statisztikai oldalról megvilágítása volt.

Ötödik pont: „Gazdasági munkás kérdés viszonyitva egy részben a gépek használatához, más részben a munkás kéz, illetőleg a népesség szaporodásához.“

A munkaerő hiánya, drágasága, melylyel az ország különböző vidékein küzdeni kell, általános pangás s a vállalkozási szellem csökkenés oka, épen ezen fentebbi körülményekben keresendő. A felhozott kérdésekre elő lett adva, hogy t. i. kézi munkaerő kimelés szempontjából különösen a kapáló, kaszáló- és arató- szénagyűjtő- és cséplőgépek ajánlatosak. Erre vonatkozólag határozatba ment, hogy a munkaerő hiányából származó nehézségek leküzdésére, a géperő igénybevétele és terjesztése s a munkás népnek telepítés útján való szaporítása, mint főfontosságú tényezők mondattak ki.

Következett a hetedik nevezetes pont: „Hogy a gabonaárak csökkenése a magyar gazda létezetését ne veszélyeztesse, az eddigi üzletrendszer változtatása szükséges; az állattenyésztés melyik ága szükségli viszonyaink közt a melegebb felkarolást?“

Tormay Béla előadásában kellően méltányolta a juh- és sertésenyésztést s megemlékezett a lótenyésztésről, melylyel már is siker éretett el. De azért még itt is sok a teendő.

Előadása azonban a szarvasmarhatenyésztés körül sarkallik. Kifejti, hogy annak melegebb felkarolása mennyire óhajtható s szükséges, nem csupán a trágyatermelés ezéljából. Tenyésztésre jó hazai fehér marhánkat ajánlja.

A szarvasmarhatenyésztés emelése védelmezése s a tenyész-termékek értékesítésére tett javaslatok köztetszéssel elfogadtattak.

A nyolczadik kérdést: „Újabb időben az üszög kiszámíthatlan károkat okozván a gazdák-nak, mit kell tennünk, hogy e veszélyes növénybetegségtől szabadulhassunk?“ Elhatározottat, hogy a vetőmagnak páczolása fogamatba vétessék és annak felkarolása minél szélesebb körben terjesztessék.

Ezek után az „Erdélyi Gazd. egyesület“ nevében indítvány tétetett: hogy miután az 1878. év őszén Erdélyben, Háromszék megyében kiüött keleti-marhavész miatt a nyugoti államok addig részben nyitva volt határait Magyarország előtt azonnal és végleg elzárták, mi miatt a külfölddel folytatott szarvasmarha és nyerstermény kereskedelmünk teljesen megsemmisített: a magas kormány és törvényhozó testület, haladéktalanul kéressék fel ez ügybeni intézkedésére.

Ezen indítványt a kongresszus egyhangulag elfogadta, s ezután az értekezlet elnöke, meleg buszusavakkal, a folytonosan élénk érdeklődést tanúsított második országos gazdaértekezletet bezárta.

E. G.

Hivatalos rész.

Sz. 707. — 1879.

Valamennyi megyebizottsági tagnak.

Főispán ur ő méltóságának idejei június 21-én 515. sz. a. kelt felhívása folytán a megye bizottsága rendkívüli közgyűlést f. évi július hó 5-ére az állandó választmány ülését pedig ezt megelőzőleg ugyanazon hó 2-ára egybehívtam.

E rendkívüli közgyűlés tárgyait:

1.) Az 1879. évi 21, 22, 23, 24, 25 és 28. szentesített törvények.

2.) Állandó bíráló választmánynak az ördögös-füzesi választó-kerület részére eszközölt egy megyebizottsági tag megválasztása iránti jelentése.

3.) Megyei alispánnak a megyeház homlokzatának kiépítése céljából készített tervezett bemutatása iránti előterjesztvénye.

4.) Belügyi m. kir. miniszternek a fegyelmi úton kiszabott bírság pénzek hováfordítása és kezelése iránt alkotott megyei szabályrendeletre tett észrevételei;

5.) Rácz Miklós (volt M.-láposi járási szolgabíró által elsikkasztott hivatalos pénzek mikénti állásáról alispáni jelentés.

6.) Sopronmegye közönségének a községi előjárói tagok vagyonán bosszúból elkövetett károknak a községek által közrovatal útján leendő megtérítése tárgyában az orsz. képviselőházhoz intézett felirata.

7.) Kolozsmegye közönségének az 1870. évi 42. t.-cz. módosítása iránt belügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságához intézett felirata.

8.) Temesvármegye közönségének az anyaország testébe való visszakebelezése százados évfordulójának jegyzőkönyvileg lett megemlékezése iránti átirata.

9.) Több községeknek szamosvölgyi vasut részvények vásárlása iránti határozatai.

10.) Deés városa képviselő testületének városi pótrovatal jóváhagyása iránti előterjesztvénye.

11.) Több községek 1878. évi pénztári zárszámadásai.

12. Több községek 1879. évi költségvetési előirányzatai.

13.) Szász-Móriczi Emerich Johán és érdektársainak azon község részére eszközölt bírói választás ellen közbevetett felfolyamodványa.

Miről czímet oly felhívással értesitem, hogy fenn kitűzött megyebizottsági, illetve állandó választmányi ülésekben kötelezőszerűleg résztveendő mindannyiszor d. e. 10 órákor a megye székháza tanácskozási termében megjelenni sziveskedjék.

Deésen, 1879. június 25-én.

az alispán helyett

Br. Diószegi Géza,
főjegyző.

Szolnok-Dobokamegye főispánjától.

Sz. 528. — 1879.

Mindenik szolgabírónak s a 3 város polgármesterének.

Folyó évi július 9-én d. e. 10 órákor 7 db kitűző — és már nem alföldi, de szelidebb gulyákból vett — bika árveroztetik el Deésen a községek részére 150 frt közép kikiáltási ár mellett, és azon előnyös részletfizetési kötelezettséggel, mely 426. — 1879. számom alatt jelezve volt.

Figyelmébe ajánlása után 426. — 1879. sz. a. értesítemnek azon részét, hogy a községek bikákról gondolkozni tartoznak és kijelentése után annak, hogy ezen kitűző fajbikák beszerzése csak személyes hathatós beavatkozásom rendjén eszközölthetett, felkérem tekintetes uraságot, hogy hatósága területén ezt azonnal közhirrre tenni sziveskedjék.

A községek megbízottjai a képviselőtestület által kiállított (a szolgabírói exphoz) a szolgabíró által is láttamozott (mindeniknek) felhatalmazványt kell, hogy az árverés alkalmával előmutassanak, mely okon szíves lesz e tekintetben is jóelőre megtenni intézkedéseit.

Deésen, 1879. június 24-én.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Sz. 5683. — 1879.

2—2

Hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegye központi iroda és börtön helyiségei, valamint a várnagyi laknak 1879/80-iki téli fűtésére megkivántató 450 köbméter tűzifa, mint nemkülönben a megyei központi tisztviselők 636 köbméterben bejelentett faszükségletének szállítására pályázat nyitattik, s az írásbeli versenytirgyalásra folyó évi július hava 14-ik napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki.

Szóbeli ígervények nem fogadtatnak el.

A tűzifa бүкк vagy gyertyán esetleg ezekből vegyes minőségű hasábbá lehet csak.

A faszállítás két részletben és pedig félben f. év szeptember, félben pedig november utolsó napjáig eszközöndő, s a megye várnagya által kijelölendő helyekre köbméterekbe rakandó.

Kikiáltási ár gyanánt köbméterenként az idei faszállítás egységár 1 frt 38 kr. vétetik.

Bánatpénzül az 50 kros bélyegre írott ajánlathoz 150 frt csatolandó.

A részletes árlejtési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Deésen, 1879. május 17-én.

Br. Diószegi Géza,
főjegyző.

Sz. 2833. — 1878.

3—3

Pályázati hirdetmény.

A megyei alispán urnak folyó évi április hó 25-én 2824. sz. a. kelt engedélye alapján a buzai körjegyzőséget tevő Buza, Kapor, Meleg-Földvár és Noszoly községek részére 150 frt évi fizetéssel egy segédjegyzői állomás rendszeresítettén, ezen állomásnak szabályszerű választás utján betöltésére ezenel pályázatot nyitok és a Buza községében a körjegyzői irodában tartandó választás határidejéül folyó évi július hó 7-ik napjának d. e. 10 óráját tűzöm ki.

Miről pályázni kívánókat oly hozzáadással értesítem, hogy az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-a értelmében szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat hozzám a választást megelőzőleg 24 órával annál is inkább adják be, mivel a későbbben érkezendő ily folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Kékesi járás szolgabírája.

Kékesen, 1879. május hó 10-én.

megbízásból:
Veres Imre,
s. szolgabíró.

Sz. 3226. — 1879.

3—3

Árverési hirdetmény.

Sajgó községében a birtokosságot illető összesített egész évi itálárulási jog folyó 1879. évi szeptember 29-től kezdődőleg 3 egymásután következő évekre vagyis 1882. évi szeptember 29-éig bezárólag Szükerék községében folyó évi július 3-án d. e. 10 órákor nyilvános árverés útján a többet ígérőnek ki fog adatni.

A kikiáltási ár az itt helyen megjelentő jogosultak által fog meghatároztatni, egyéb árverési feltételek azonban a hivatalos órák alatt ezen hivatalnál megtekinthetők.

Deési járás szolgabírája.

Deés, 1879. június 7-én.

Hatfaludi József,
szbiró.

Dr. HANDLER MÓR

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyít gyökeresen fényes s tartós siker biztosítása mellett mindennemű

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, u. m.: az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt),

2) **hugycsőfolyásokat** (még időtleneket is), a **nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendű bujakórt** minden alakjaiban és elcsufításában;

3) **hugycsőszűküléseket**;

4) **fris s újdult nyákfolyásokat nőknel**, az ugynevezett **fehértályást**, és az onnan eredő

magtalan ságot;

5) **börkiütéseket**;

6) a **hugyholyag betegségeit** és mindennemű **vizelési nehézségeket**.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: PESTEN, belváros, kigyó-utca 1. szám, kigyó- és városház utca sarkán, (Rottenbiller-féle házban) 1-ső em. bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Galandféreg (Pántlika-gilisztá)

6 óra alatt kihajtatik.